

Informacja o działalności Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych w 2021 r.

I. Działalność Wyższego Sądu Dyscyplinarnego w 2021 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny, jako odrębny organ samorządu radcowskiego, to instancja odwoławcza od Okręgowych Sądów Dyscyplinarnych działających w Okręgowych Izbach Radców Prawnych oraz sąd I instancji w przypadku spraw dyscyplinarnych członków Krajowej Izby Radców Prawnych i Rad Okręgowych Izb Radców Prawnych.

W 2021 roku do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego wpłynęły 192 sprawy odwoławcze. Na 49 wokandach przeprowadzono 341 rozpraw i posiedzeń.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny, uznając obwinionego radcę prawnego za winnego zarzucanego przewinienia dyscyplinarnego, utrzymując w mocy lub zmieniając orzeczenie OSD, orzekł następujące kary:

- 30 kar upomnienia
- 42 kary nagany
- 40 kar pieniężnych
- w 22 przypadkach orzekł zawieszenie prawa do wykonywania zawodu,
- w 8 sprawach pozbawił obwinionych radców prawnych prawa wykonywania zawodu.

W 39 sprawach dyscyplinarnych orzeczono wobec radcy prawnego dodatkowo zakaz wykonywania patronatu. W 1 przypadku odstąpiono od wymierzenia kary, a w 17 przypadkach obwiniony radca prawny został uniewinniony od stawianych mu zarzutów poprzez zmianę orzeczenia OSD lub utrzymanie przez WSD w mocy orzeczenie sądu dyscyplinarnego I instancji.

W 17 przypadkach Wyższy Sąd Dyscyplinarny wydał orzeczenie uchylające orzeczenie sądu I instancji i umarzające postępowanie dyscyplinarne.

Ponadto, Wyższy Sąd Dyscyplinarny w 2021 r. uchylił lub częściowo uchylił 21 orzeczeń Okręgowych Sądów Dyscyplinarnych i przekazał je do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W 1 przypadku Wyższy Sąd Dyscyplinarny pozostawił bez rozpoznania złożony środek odwoławczy.

Sąd odwoławczy utrzymał w mocy 12 postanowień o odmowie wszczęcia dochodzenia oraz 3 postanowienia o umorzeniu dochodzenia, a uchylił 1 postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia

Wyższy Sąd Dyscyplinarny wydał 1 postanowienie utrzymujące w mocy postanowienie sądu I instancji o tymczasowym zawieszeniu radcy prawnego w czynnościach zawodowych, a w 2 przypadkach uchylił postanowienie sądu I Instancji w tym zakresie. W 1 sprawie Wyższy Sąd Dyscyplinarny odmówił zastosowania tymczasowego zawieszenia radcy prawnego w czynnościach zawodowych.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny wydał 1 postanowienie o wznowieniu zawieszono postępowania oraz 2 postanowienia o oddaleniu wniosku o wznowienie postępowania, a w 1 przypadku utrzymał w mocy zarządzenie Przewodniczącego sądu I instancji o odmowie wznowienia postępowania. Jednocześnie Wyższy Sąd Dyscyplinarny wydał 1 postanowienie o utrzymaniu w mocy postanowienia sądu I instancji o odmowie zawieszenia postępowania.

W 2 sprawach Wyższy Sąd Dyscyplinarny wydał postanowienia o wyłączeniu sędziów danego sądu dyscyplinarnego I instancji od orzekania w sprawie i przekazał sprawę do rozpoznania sądowi równorzędnemu.

W przypadku 3 spraw sąd odwoławczy odmówił rozpoznania odwołania od orzeczenia sądu I instancji, jak również wydał 1 postanowienie o uchyleniu zarządzenia Przewodniczącego sądu I instancji o odmowie przyjęcia środka odwoławczego od postanowienia sądu I instancji oraz 2 postanowienia o utrzymaniu w mocy zarządzenia Przewodniczącego sądu I instancji o odmowie przyjęcia środka odwoławczego od postanowienia sądu I instancji.

W omawianym okresie Wyższy Sąd Dyscyplinarny wydał 5 postanowień, w których zasądził dla świadków zwrot kosztów podróży w związku z udziałem w rozprawie, a w 1 przypadku utrzymał w mocy postanowienie I instancji w zakresie wysokości zwrotu kosztów dojazdu świadka na rozprawę.

Sąd dyscyplinarny II instancji wydał 4 postanowienia o zmianie orzeczenia I instancji w zakresie zasądzonych kosztów i 4 postanowienia o zmianie orzeczenia w zakresie zasądzonych kosztów II instancji.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny wydał również 1 postanowienie o utrzymaniu w mocy orzeczenia I instancji oraz 9 postanowień o utrzymaniu w mocy orzeczenia II instancji w zakresie zasądzonych kosztów postępowań odwoławczych.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny wydał 5 postanowień w zakresie zwrotu kosztów obrony, zaś w 1 sprawie pozostawił bez rozpoznania wnioski o zasądzenie kosztów obrony.

W 1 sprawie dyscyplinarnej Wyższy Sąd Dyscyplinarny wydał postanowienie o zmianie orzeczenia I instancji w zakresie zasądzenia od obwinionej na rzecz pokrzywdzonego zwrotu kosztów pełnomocnika.

Sąd odwoławczy wydał 2 postanowienia o utrzymaniu w mocy postanowień sądu I instancji w sprawie odmowy wyznaczenia pełnomocnika z urzędu.

W 1 sprawie Wyższy Sąd Dyscyplinarny wydał postanowienie o zwrocie akt do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego celem uzupełnienia uzasadnienia.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny wydał też 4 postanowienia o wyłączeniu poszczególnych sędziów ze składów sędziowskich i 1 postanowienie o odmowie wyłączenia sędziego ze składu.

Od orzeczeń wydanych przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny w drugiej instancji przysługuje stronom, Ministrowi Sprawiedliwości, Rzecznikowi Praw Obywatelskich oraz Prezesowi Krajowej Rady Radców Prawnych prawo wniesienia kasacji do Sądu Najwyższego (art. 62² ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych).

Za pośrednictwem Wyższego Sądu Dyscyplinarnego w 2021 roku zostały wniesione do Sądu Najwyższego 71 kasacji.

W 2021 r. Sąd Najwyższy rozpoznał 46 spraw kasacyjnych w następujący sposób:

- w 35 przypadkach SN oddalił lub oddalając uznał środek zaskarżenia za oczywiście bezzasadny,
- w 8 przypadkach uchylił zaskarżone orzeczenia i przekazał sprawy do ponownego rozpoznania,
- w 1 przypadku uchylił zaskarżone orzeczenie i uniewinnił obwinionego,
- w 1 przypadku uchylił zaskarżone orzeczenie i umorzył postępowanie,
- w 1 przypadku pozostawił kasację bez rozpatrzenia.

Zgodnie zaś z art. 539a §1 i art. 539b § 1 k.p.k. w zw z art. 70⁴ ust 2 ustawy o radcach prawnych od orzeczenia sądu odwoławczego uchylającego wyrok sądu I instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania stronom przysługuje skarga do Sądu Najwyższego.

W 2021 r. nie wpłynęła żadna skarga do Sądu Najwyższego. Jednocześnie Sąd Najwyższy rozpoznał 1 skargę decydując o jej oddaleniu.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o radcach prawnych, rozpatruje, jako sąd pierwszej instancji, sprawy dyscyplinarne członków Krajowej Rady Radców Prawnych i Rad Okręgowych Izb Radców Prawnych. W minionym roku do Sądu wpłynął 1 wniosek Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego o ukaranie w tego typu sprawie.

II. Działalność Okręgowych Sądów Dyscyplinarnych w 2021 r.

Na podstawie informacji uzyskanych z poszczególnych Okręgowych Izb Radców Prawnych ustalono, że w 2021 r. przyjęto do rozpoznania przez Okręgowe Sądy Dyscyplinarne 1127 spraw; z czego 32 to sprawy przekazane przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny do ponownego rozpoznania. Jak wynika ze statystyk, wydano 430 orzeczeń skazujących, 43 orzeczenia uniewinniające i 32 umarzające. W tym samym czasie wydano 571 postanowień.

Ogólna liczba wymierzonych przez Okręgowe Sądy Dyscyplinarne kar w 2021 r. to 517, w tym:

- upomnienie: 222
- nagana: 140
- kara pieniężna: 120
- zawieszenie prawa do wykonywania zawodu: 23
- pozbawienie prawa do wykonywania zawodu: 12

Czas trwania postępowań dyscyplinarnych przed Okręgowymi Sądami Dyscyplinarnymi (licząc od daty wpływu do daty wydania orzeczenia w sprawie) wynosiła:

- 56,01 % spraw zakończonych w ciągu 3 miesięcy,
- 21,42 % spraw rozpatrywano od 3 do 6 miesięcy,
- 11,87 % spraw zakończonych w ciągu od 6 do 12 miesięcy
- 10,71 % spraw powyżej 12 miesięcy

III. Pozostała działalność Wyższego Sądu Dyscyplinarnego w 2021 r.

1. Spotkania i szkolenia sędziów Wyższego Sądu Dyscyplinarnego w 2021 r.

W 2021 r. sędziowie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego regularnie uczestniczyli w spotkaniach organizowanych przez Przewodniczącego WSD. Z uwagi na uwarunkowania organizacyjne oraz ograniczenia związane z pandemią spotkania odbywały się za pośrednictwem platformy zoom. Odbyło się 6 takich spotkań.

Podczas spotkań sędziowie omawiali sprawy związane z działalnością Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, konsultowali bieżące orzecznictwo Sądu Najwyższego i ustalali sprawy organizacyjne związane z przebiegiem wokand.

Ponadto, w dniach 15-17 października 2021 r., na zaproszenie Prezesa Krajowej Rady Radców Prawnych, odbyło się w Warszawie stacjonarne szkolenie dla Przewodniczącego Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, Członków Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, Przewodniczących Okręgowych Sądów Dyscyplinarnych, Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego, Zastępców Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego oraz Rzeczników Dyscyplinarnych Okręgowych Izb Radców Prawnych.

Szkolenie obejmowało tematykę z zakresu procedury karnej, a także z zakresu zagadnień materialnoprawnych w orzecznictwie. Przeprowadzono dyskusję na temat wpływu najnowszego orzecznictwa ETPCz i ETS na postępowanie w sprawach dyscyplinarnych wobec radców prawnych. Omówiono również zgłoszenia Okręgowych Izb Radców Prawnych w zakresie propozycji zmian regulacji samorządowych dotyczących funkcjonowania pionu dyscyplinarnego samorządu radców prawnych.

2. Decyzje o dostępie do informacji publicznej

Przewodniczący Wyższego Sądu Dyscyplinarnego pełni funkcję organu I instancji w stosunku do wniosków o dostęp do informacji publicznej dotyczących działalności Wyższego Sądu Dyscyplinarnego i II instancji w przypadku wniosków składanych do Okręgowych Sądów Dyscyplinarnych.

W 2021 r. wydano 4 decyzje o odmowie udostępnienia informacji publicznej. Nie zostały one zaskarżone.

3. Prace sekretariatu Wyższego Sądu Dyscyplinarnego.

W 2021 r. sekretariat WSD na bieżąco obsługiwał funkcjonowanie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego od strony organizacyjnej, w szczególności zajmując się:

- obsługą korespondencji wychodzącej i przychodzącej,
- przygotowaniem odpisów orzeczeń i postanowień,
- obsługą repertoriów WSD
- przygotowaniem wokand
- przygotowaniem rozliczeń wynagrodzeń i delegacji sędziów WSD
- udzielanie informacji mailowej i telefonicznej w zakresie działalności sądu.

W 2021 r. korespondencja przychodząca do sekretariatu Wyższego Sądu Dyscyplinarnego wyniosła 992, natomiast korespondencja wychodząca objęła ok. 6000 pism.

W 2021 r. wydano ok. 750 zarządzeń Przewodniczącego WSD i Zastępcy Przewodniczącego WSD oraz przygotowano ok. 800 odpisów orzeczeń i postanowień.

IV. Działalność Wyższego Sądu Dyscyplinarnego – porównanie lat 2020 i 2021

Do porównania działalności Wyższego Sądu Dyscyplinarnego w latach 2020 i 2021 uwzględniono główne dane liczbowe z poszczególnych lat odnoszące się do obsługi spraw dyscyplinarnych, co prezentuje poniższa tabela.

| | 2020 r. | 2021 r. |
|--|----------------|----------------|
| Liczba spraw odwoławczych które wpłynęły do WSD | 210 | 192 |
| Liczba wokand | 39 | 49 |
| Liczba przeprowadzonych rozpraw i posiedzeń | 263 | 341 |
| Liczba wniesionych kasacji | 22 | 71 |